

DATOS IDENTIFICATIVOS

Educación: Desenvolvemento motor

Materia	Educación: Desenvolvemento motor			
Código	V51G110V01202			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	García Cajide, María Purificación			
Profesorado	García Cajide, María Purificación			
Correo-e	purygarcia cajide@gmail.com			
Web	http://mariapurificacion.garcia cajide@ceu.es			
Descrición xeral	As condutas motrices desempeñan un papel fundamental no desenvolvemento e a aprendizaxe durante a primeira infancia. A evolución da motricidade infantil é o factor que permite o acceso á información e ás experiencias, e por tanto a aprendizaxe natural. A importancia do estudo das características e evolución dos cambios que se producen é innegable, xa que coñecendo como se aprende, podemos ensinar dun modo máis efectivo.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.

B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos periodos 0-3 e 3-6.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
C16	Identificar trastornos no soño, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
C18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuales.
C26	Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Comprender o proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor de 0 a 6 anos	A1	B1	C1	D1
	A2	B10	C2	D2
	A5		C4	D15
			C15	D21
			C53	

Adquirir recursos e estratexias para a intervención óptima no proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor	A1	B1	C1	D2
	A2	B2	C21	D3
	A3	B3	C53	D5
	A4	B4		D6
		B5		D7
		B11		D8
				D9
				D11
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D20
				D21
Adquirir recursos necesarios para o deseño de tarefas acordes co nivel de desenvolvemento motor dos nenos/as	A1	B3	C2	D2
	A2	B4	C4	D3
	A3	B10	C15	D7
	A4	B11	C16	D8
			C18	D12
				D14
				D17
				D20
Coñecer,interpretar e utilizar os diferentes instrumentos de medida e avaliación da aprendizaxe e desenvolvemento motor	A1	B1	C2	D1
	A2	B8	C4	D2
	A3	B12	C23	D3
	A4		C24	D5
			C25	D6
			C26	D7
			C36	D8
			C44	D13
				D15
				D21
Concienciar da diversidade na aula e da necesidade de atención personalizada en función do nivel de competencia motora.	A1	B3	C21	D11
	A2	B5		D12
	A3	B9		D19
	A4			

Contidos

Tema

BLOQUE INTRODUCTORIO. Desenvolvemento e aprendizaxe motora. Conceptos xerais e modelos explicativos.	TEMA 1.- ¿Que é a psicomotricidade? TEMA 2.- Orixe da Educación Psicomotriz e autores. TEMA 3.- A motricidad no currículo de Educación Infantil. TEMA 4.- Sistemas Sensoriais e Motores. 4.1.- Desenvolvemento do Sistema Nervioso. Conceptos Básicos. 4.2.- O Sistema somato-sensorial ou os sentidos corporais. 4.2.1.- A pel e o tacto. 4.3.- O sistema motor. 4.3.1.- Características xerais do sistema motor. 4.3.2.- Organización da cortiza motora. 4.3.3.- Locomoción e equilibrio. 4.3.4.- Déficits motores: Apraxias.
--	--

BLOQUE I. Desenvolvemento cualitativo da motricidade. Cualidades perceptivas- motrices, cualidades coordinativas e habilidades motrices. Trastornos.

TEMA 5.- O Esquema Corporal.
 1.1.- ¿Que é o esquema corporal?
 1.2.- A percepción do corpo.
 1.3.- O debuxo do esquema corporal.
 1.4.- Trastornos do esquema corporal.

TEMA 6.- Psicomotricidade Grosa
 2.1.- ¿Que é a psicomotricidade grosa?
 2.2.- Partes da psicomotricidade grosa.
 2.2.1.- Lateralidad.
 2.2.2.- Ton muscular.
 2.2.3.- Independencia Motriz.
 2.2.4.- Coordinación.
 2.2.5.- Control Respiratorio.
 2.2.6.- Equilibrio.
 2.2.7.- Estructuración Espacial.
 2.2.8.- Estructuración Temporal.
 2.2.9.- Ritmo Corporal.
 2.3.- Trastornos da Psicomotricidade Grosa.

TEMA 7.- Psicomotricidade Fina.
 3.1.- ¿Que é a Psicomotricidade Fina?
 3.2.- Partes da Psicomotricidade Fina.
 3.2.1.- Motricidad Gestual.
 3.2.2.- Coordinación Manual.
 3.2.3.- Coordinación Viso-manual.
 3.2.4.- Grafomotricidad.
 3.2.5.- Coordinación Grafo-perceptiva.
 3.3.- Trastornos da Psicomotricidade Fina.

4. Escalas Básicas do Desenvolvemento Motriz.

BLOQUE II: Instrumentos de avaliación e criterios xerais de intervención.

1.- Aplicacións Prácticas na aula.

2.- Test Psicomotores.

3. As Clases de Psicomotricidade.

TEMARIO PRÁCTICO.

BLOQUE I

Actividades para o desenvolvemento da psicomotricidade infantil.

BLOQUE II

Xogos Motores Tradicionais.

Cancións Motrices.

Contos Motores.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	14	20	34
Estudo previo	4	10	14
Prácticas de laboratorio	22	25	47
Traballo tutelado	4	10	14
Presentación	4	5	9
Cartafol/dossier	4	20	24
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	2	4
Traballo	0	4	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos fundamentais da materia. A metodoloxía sera participativa.
Estudo previo	Actividades dirixidas a motivar e tomar contacto de face á iniciación a un bloque tematico. Se hara basicamente a traves da lectura de articulos ou outros recursos bibliograficos
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas, coa finalidade de adquisición de habilidades basicas e procedimentales relacionadas coa materia obxecto de estudo.
Traballo tutelado	Traballos na aula en relación a casos practicos vinculados aos contidos dos temas
Presentación	O alumnado exporán nunha sesión participativa as principais calidades e/ou habilidades motrices

Atención personalizada	
Probas	Descrición
Cartafol/dossier	Realización dun dossier, onde se recollerán , practícalas da materia.Na realización do mesmo, asesorácese ao alumnado nos aspectos que xurdan dúbidas, para profundar nos contidos da materia
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame de preguntas curtas
Traballo	Realización do test de Harris e a súa interpretación, que se realizase gravando un vídeo.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Cartafol/dossier	Os criterios para a avaliación do portafolios da materia seran: Descrición xogo. Identificación correcta das competencias traballadas en cada bloque temático. Achegas persoais.	35	B2 B3 B11	C1 C2 C4 C15 C16 C18 C23 C24 C25 C26 C36 C44	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D13 D15 D17 D21
Exame de preguntas de desenvolvemento	A proba de avaliación consistirá nun exame escrito de respostas curtas	40	B1 B8 B9 B10 B12	C1 C2 C4 C15 C16 C18 C24 C44 C53	D1 D7
Traballo	Realización do test de Harris e valoración sobre o mesmo.	15			

Outros comentarios sobre a Avaliación

A participación valorácese cun 10%.

A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumasen as notas dos traballos tutelados e do traballo de clase.

Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos /actividades non superados na segunda convocatoria.

Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do computo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolve segundo o establecido nos artigos 19 e 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do proceso de Ensino do Estudiantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023. O alumnado, que se acolla ao sistema de avaliación global, deberán realizar un portafolio e proba final diferente aos que asistan a clase. O portafolio deberá entregarse o mesmo día que o resto do alumnado (día marcado na guía de traballo).

Todo traballo copiado, plagiado ou realizado pola AI será cualificado cun 0

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Ried, B, et Hoppner, G, **Juegos y ejercicios para estimular la psicomotricidad**, Oniro, 2012

Martin Dominguez, D, **Psicomotricidad e intervención educativa**, Piramide, 2018

Bernaldo de Quiros Aragón,M, **Psicomotricidad: guía de evaluación e intervención**, Piramide, 2017

Fonseca,V.d, **Estudio y genesis de la psicomotricidad**, 2a.ed, INDE, 2000

Lorca Llinares, M et Sanchez Rodriguez, J, **Psicomotricidad y necesidades educativas especiales**, Aljibe, 2003

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación física e a súa didáctica na idade infantil/V51G110V01503

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/V51G110V01205

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

Outros comentarios

Asistir ao primeiro día de clase, resulta moi beneficioso para comprender e entender a materia.
